

Putin peste linie...

„știu că dragostea poate și asta”
Robert Șerban, *Putin sub linie*

La Colegiul Național Mihai Eminescu din Buzău, pe 14 ianuarie 2016, s-a desfășurat un simpozion județean dedicat cărților noastre de fiecare zi, o avanpremieră pentru „Scrisoarea cu Mărțișoare”. S-a vorbit cu pasiune, convingător despre preferințe de lectură, despre cărți din canon și din afara lui. În cifre: au participat aproape 200 de elevi din șapte școli buzoiene, elevi de liceu și de gimnaziu, și aproape 30 de profesori. S-au prezentat în jur de 150 de cărți. Invitata de onoare a fost Odilia Roșianu, redactor-șef la revista *Literatura de azi* – <https://www.facebook.com/Literatura-de-azi-388366961275422/?fref=ts>.

Activitățile s-au desfășurat în opt ateliere. În fiecare au fost prezentate câte 15-20 de cărți, alese în așa fel încât să trezească interesul participanților, dar să sugereze și o anumită categorie: *Dragostea cea veche îți șoptește la ureche* (preluare după titlul cărții semnate de Aurora Liiceanu) dedicată cărților de care ne-am îndrăgostit mai întâi; *Cabaretul cuvintelor* (după Matei Vișniec) – atelier ludic, cu multă spontaneitate și cu cărți cântate și dramatizate; *Cea mai frumoasă carte din lume* (desigur, după Eric Emmanuel Schmitt); *Rădăcina de foc* (după Grigore Vieru) – lectura aproape canonică, *Luminile și umbrele sufletului* (titlu inspirat de Petru Creția); *Demonul amiezii* (Andrew Solomon) – lecturi filozofice, psihologice, sociologice etc.; *Să creștem mici* – atelier dedicat elevilor de gimnaziu, laolaltă cu minunata carte a Laurei Grünberg; *Diversitatea beletristică* – atelier al cărților/articolelor despre cum, ce și de ce mai citim.

Am constatat încă o dată că există cărți care se impun, au propria personalitate, fascinează, la un moment dat, un anumit gen de cititor, ceea ce a făcut ca același titlu să apară în preferințele mai multor participanți. Și nu este vorba doar despre celebra *Invitație la vals*, romanul sentimental al lui Mihail Drumeș, iubit de atâtea cititoare (vreo patru la simpozionul nostru), ci și de titluri foarte noi.

Câștigător la categoria „New Entry” este romanul *O istorie secretă a Țării Vampirilor* de Adina Popescu, roman care a avut cele mai

multe voturi în feedbackul solicitat de noi – a fost cartea pe care au citit-o și ar citi-o (după prezentările atractive ale copiilor) cei mai mulți participanți, și nu doar din categoria elevilor de gimnaziu. S-au umplut arborii de frunze-cărți ai feedbackului cu acest titlu. Destul de aproape în acest clasament al simpozionului au fost alte două titluri recent apărute: *Kinderland* de Liliana Corobca și *Fetița care se juca de-a Dumnezeu* de Dan Lungu, ambele conținând, după spusele unei eleve, „odiseea copiilor rămași acasă, singuri, în absența părinților plecați la muncă, în străinătate”.

Ferbonia, cartea Ioanei Nicolaie, lansată la „Gaudeamus”, intră, de asemenea, foarte sus în sfera de interes a cititorilor noștri. Tot în top 10 cărți pentru mărunței apar *Lafcadio, leul care nu s-a lăsat păgubaș* de Shel Silverstein, *Visătorul* lui Ian McEwan și *Povestea unei pescărușe și a motanului care a învoțat-o să zboare* de Luis Sepúlveda. Îi amintim și pe James Bowen cu *Un motan pe nume Bob*, Mondiano/Sempe cu un splendid roman, *Caterina Categorie*, Jutta Richter cu *Să nu vinzi înger păzitor* și Cornelia Funke cu *Inimă de cerneală*. N-au lipsit Minunea lui R.J. Palacio și nici Amos Oz cu *Pantera din subteran* și *Sumki*. Câteva nominalizări au primit și „iepurii”: *Iepurele de catifea* de Margery Williams și *Miraculoasa călătorie a lui Edward Tulane* de Kate DiCamillo.

Cititorii mai sofisticati l-au preferat pe *Laur*, cartea lui Evgheni Vodolazkin, scriitorul rus multipremiat, *Femeile lui Lazăr* de Marina Stepanova și *Solenoidul* lui Mircea Cărtărescu, o adevărată provocare intelectuală.

În altă categorie de complexitate, intră cărțile care au, în susținerea lor, și filmul – *Scenariu pentru happy-end* de Matthew Quick, *Legenda lui 1900* al lui Alessandro Baricco și *Hoțul de cărți* de Markus Zusak. *Proiectul Rosie* de Graeme Simsion, *Femeia de hârtie* de Rabih Allamedine și *Tatăl celuiilalt copil* de Parinoush Saniee sunt votate ca „lecturi sofisticate, exotice, cu substrat psihologic, cărți pentru orice vârstă”.

O recuperare interesantă este *Acasă, pe Câmpia Armagedonului*, cartea Martei Petreu, premiată în 2011 de revista „România literară”, „tulburătoare prin atmosferă și subiect – „renegarea familiei, sărăcie, colectivizare” după cum spune o elevă.

Numele lui Matei Vișniec a apărut aproape firesc între autorii preferați, după festivalul internațional de teatru organizat în

noiembrie la Buzău, unde celebrul dramaturg cvasiparizian a fost invitatul de onoare: *Negustorul de începuturi de roman* și *Cabaretul cuvintelor* sunt cele două cărți prezentate și votate ca opțiuni de lectură. *Războiul Mondial al Fumătorilor* al lui Marin Mălaicu-Hondrari și *Quimera* de Paul Țanicui au pus în umbră cărțile lui John Green, *Căutând-o pe Alaska*, *Orașe de hârtie* și *Sub aceeași stea*, susținute, de asemenea, cu argumente interesante – „sunt contemporane cu noi, sunt cam triste, dar te cuceresc prin personaje”. În fine, Tudor Chirilă și *Exerciții de echilibru* nu părăsește zona de interes a cititorilor adolescenți.

Propunerile de lectură ale profesorilor, ca cititori pasionați, încep cu *Să nu plângi*, romanul franțuzoaicei Lydie Salvyre despre război, oroare și frumusețe. *Confidentul* și *Tangou pentru Lisandra*, ambele de Hélène Grémillon, sunt propuse pentru felul în care surprind ideea maternității, a psihologiei feminine, în general. De pe un blog de lectură al profesorilor, dar și din recomandarea Denisei Comănescu, a coborât și propunerea *Omul de ianuarie* a lui David Mitchell, aflat, ca stil și problematică, între Harper Lee cu *Să ucizi o pasăre cântătoare* și Salinger cu *De veghe în lanul de secară*, romane prezente, de asemenea, între recomandările cititorilor noștri. *Femeia de pe scări* de Bernhard Schlinck, *Puterea și gloria* de Graham Greene,

Sâmbătă de Ian McEwan sunt alte titluri puse pe „wall”. În zona nonficcională, s-a discutat despre Solomon Marcus și *Râni deschise*, despre Lucian Boia, cu *Balcic* și *Mihai Eminescu, românul absolut*, dar și despre *Memorii de război* de George Topârceanu. O mențiune specială primesc volumele *Și eu am trăit în comunism* de Ioana Pârvulescu, și *Probe de empatie* de Leslie Jamison, „realmente o carte cuceritoare, despre suferință și înțelegerea ei”.

Zona iubitorilor de poezie, mult mai puțini, atrage atenția prin cartea lui Robert Șerban, pe care-l cunoaștem și ca moderator de emisiuni culturale, *Puțin sub linie*, versuri despre ce înseamnă să nu fii între câștigători, ci „sub linie”: „stau cu spatele lipit de peretele ce mă desparte / de copiii mei / răceala din el se culcușește în mine / dar nu mă mișc / căci copiii râd și chicotesc fericiți dincolo / dacă aș vrea / aș putea trece prin perete / știu prea bine că dragostea poate și asta / dar copiii mei s-ar speria / și li s-ar face frică de un astfel de tată” (*Ce se poate și ce nu*). Dar versurile acestea trec dincolo de linie, împreună cu toate celelalte titluri de cărți recente sau mai puțin recente, învingătoare prin simpla lor menționare în listele noastre de lectură.

Mihaela Nicolae

Colegiul Național Mihai Eminescu, Buzău

Diana Achim • Demisa Alb • Iuliana Ancuș • Cristina Anufimov • Gabriela Arizon • Rodica-
 Magdalena Baciu • Amalia Barbă • Iosefina Bato • Mariana Băzdăgă • Simona-Elena Bernat •
 Ana Boariu • Florica Bodiștean • Maria Mircea Bertra • Florin Bican • Titus Octavian Biră • Ana Boariu • Florica Bodiștean • Maria
 a Băsis • Crenguța Bratu • Diana Breaz • Bote • Odescu Bour • Cosmin Borza • Corin Braga • Oana Braze • Crenguța Bratu • Diana Breaz
 Ana Mihaela Cadleț • Diana Cantacuz • Greg Brooks • Eleonora Bulbosă • Maria Butuș • Ana Mihaela Cadleț • Diana Cantacuz
 Ana Certan • Brândușa Chelariu • Maria Laura Carcea • Elena Căstoea • Adriana Cean • Corina Certan • Brândușa Chelariu • Maria
 iela Chirtes • Mihaela Chiuia • Camelia • Chejan • Cristina Chiriac • Nicolina Chiper • Gabriela Chirtes • Mihaela Chiuia • Camelia •
 • Mișela Ciocan • Antonela Ciocan • Cătra-Chirilă • Claudia Ciobanu • Marcela Ciobănuț • Mișela Ciocan • Antonela Ciocan •
 • Doina Cotloșan • Horia Corcheș • Doina Rodica Cărușchin • Gina-Emanuela Cojocariu • Doina Cotloșan • Horia Corcheș •
 Georgeta Cozma • Livia Ciupercă • Paul Cornea • Monica I. Costea • Geanina Cotoi • Georgeta Cozma • Livia Ciupercă •
 bai • Angela Csaszar • Galina Cutium • Alexandra Crișan • Monica Columban • Adina Cotorobai • Angela Csaszar • Galina Cutium •
 • Laura Dănilă • Tereza Deji • Corina Ioana-Cornelia Danciu • Alexandra-Mihaela • David • Laura Dănilă • Tereza Deji • Corina
 oș • Mihaela Drăgu • Rada Dumitras • Dindelegan • Alina Dinu • Sofia Dobru • Elena Dragoș • Mihaela Drăgu • Rada Dumitras •
 Adriana Felseghi • Constantin-Bogdan • Georgiana Epureanu • Daniela Paula Epurariu • Adriana Felseghi • Constantin-Bogdan
 pol • Mișai Floarea • Daniela Flueraș • Feștilă • Eugenia Filip • Codruța Fleșeriu • Dana Filaropol • Mișai Floarea • Daniela Flueraș •
 na Gavrilă • Ligia Ghighimoc • Victoria Janina Flueraș • Maria Frențiu • Victoria Gal • Laura-Irina Gavrilă • Ligia Ghighimoc • Victoria
 gățil • Maria Goje Vistian Goia • Delia R. Gillis • Mihaela Gilcă • Silvia Giurgiu • Cristina Gogățil • Maria Goje Vistian Goia • Delia
 a • Amalia Gurzu • Cristina Handru • Gomboș • Iulia-Magdalena Grecu • Mihaela Grigorean • Amalia Gurzu • Cristina Handru •
 na Hăilă • Gabriela Heidel • Geanina-Monica Hulăși • Cristina Haș • Anca Hașegan • Irina Hăilă • Gabriela Heidel • Geanina-
 Beana Iepure • Maria Florența Iliș • Laura Hoge • Viorel Hornai • Victoria Hulban • Beana Iepure • Maria Florența Iliș •
 Impia Ioniță • Maria Jakabhazi • Elena Monica Ilutin • Ileana Ioanovici • Lavinia Ionocia • Olimpia Ioniță • Maria Jakabhazi • Elena
 a Florentina Kovacs • Maria Kovacs • Jebelean • Daniela Jica • Adina Kenetres • Anamaria Florentina Kovacs • Maria Kovacs •
 na Laza • Elisabeta Lăscou i • Rodica Dorina Kudor • Nicoleta Kuttesch • Gabriela Laura Laza • Elisabeta Lăscou i • Rodica
 B. Lefter • Magda Lehaci • Florentina Lăzărescu Roșca • Raisa Leahu • Monique Lebrun • B. Lefter • Magda Lehaci • Florentina
 • Camelia Mancu • Maryann Manning • Leucăuța • Luize Loics • Flavia Lupci • Rodica Lupoiaru • Camelia Mancu • Maryann Manning
 • Ioana-Roxana Matache • Andreea Nicolae Manolescu • Solomon Marcus • Mișela Marinescu • Ioana-Roxana Matache • Andreea
 Mișieș • Alina Măndru • Carmen-Maria Maxim • Georgeta Măloșan • Luminia Mișescu • Lidia Mișieș • Alina Măndru • Carmen-Maria
 Mocu • Gabriela Medan • Luminia Medeșan • Mihaela Melinte • Mircea Miclea • Codruța Mih • Mocu • Gabriela Medan • Luminia Medeșan • Mihaela Melinte • Mircea Miclea • Codruța Mih
 • Viorel Mih • Angelo Mitchević • Cristian Moldovan • Simina Moldovan • Angela Morariu • Viorel Mih • Angelo Mitchević • Cristian Moldovan • Simina Moldovan • Angela Morariu